KEHTESTATUD
Vinni-Pajusti Gümnaasiumi
direktori 03.11.2026
käskkirjaga nr 1-2/18

VINNI-PAJUSTI GÜMNAASIUMI
TUGITEENUSTE RAKENDAMISE KORD

Kooli tugisüsteem on mõeldud kõikidele VPG õpilastele ning nende seaduslikele esindajatele, toetamaks õpilaste õppeprotsessis osalemist. Vastavalt PGS § 1 lg 1 käsitletakse käesolevas korras õpilase vanemat või eestkostjat seadusliku esindajana. PGS § 37 lg 2 sätestab, et vajaduse korral tagatakse õpilasele koolis tasuta vähemalt eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenus.

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõike 2 kohaselt on tugispetsialistid:

- Eripedagoog
- Logopeed
- Psühholoog
- Sotsiaalpedagoog

Tugispetsialistide teenuse osutamise eesmärk on toetada õppeprotsessis õpilase arengut ja toimetulekut, võimetekohast õppimist ning sotsiaalseid oskusi. Tugispetsialistide teenuse osutamisega koolis toetatakse õpilase igapäevast õppes osalemist ja õppekava täitmist ning ennetatakse ja leevendatakse võimalikult varakult õppimise teel esineda võivaid takistusi, sh koolikohustuse täitmisega seotuid probleeme ning aidatakse õpilasel üle saada tekkinud õpiraskustest.

Tugispetsialist:

1) teeb koostööd õpetajate ja teiste tugispetsialistidega õpilase abi- ja toetusvajaduse väljaselgitamiseks ning hindab õpilase arengut ja toimetulekut õpikeskkonnas eriala kompetentsist lähtuvalt;
2) nõustab ja toetab õpetajat õpilase õppe- ja arendustegevuste planeerimisel ning läbiviimisel, õpilasele sobiva õppemetoodika ja õppevormi leidmisel, sobilike õppematerjalide, abivahendite valimisel ja kohandamisel ning individuaalse õppe korralduse kava või õppekava koostamisel;
3) toetab ja suunab õpilast esile kerkinud probleemide lahendamisel ning kavandab ja viib läbi õpilase erivajadusest tulenevalt sekkumisi ning õpilase arengut, toimetulekut ja sotsiaalset tegevusvõimet toetavaid tegevusi individuaalselt või rühmas ning hindab rakendatud meetmete tulemuslikkust;

4) koostöös teiste tugispetsialistidega nõustab kooli juhtkonda, õpetajaid ja kooli töötajaid erivajadustega õpilaste õppe korraldamisel, õpilase vajadusi arvestava arengu- ja õpikeskkonna kujundamisel ja õpilase toetamiseks sobivate meetmete valikul;
5) nõustab erialase pädevuse piires seadusliku esindajat lapse arengu ja toimetuleku toetamisega seotud küsimustes.
6) teeb vajadusel koostööd meditsiini-, rehabilitatsiooni-, sotsiaalvaldkonna jm spetsialistidega õpilasele vajaliku toe pakkumiseks.

Eripedagoogi ülesanded:

õpilase arengu- ja õpioskuste taseme kindlaks tegemine ja tema arengut mõjutavate tegurite ning õpivajaduste välja selgitamine; õpetajate juhendamine ja nõustamine õpilase õppe planeerimisel ja läbiviimisel; õpiabirühma- või individuaaltundide ettevalmistamine ja läbiviimine õppeasutuses;

Logopeedi ülesanded:

õpilase kommunikatsioonivõime hindamine, kommunikatsioonihäiretega õpilaste väljaselgitamine, nende suulise ja kirjaliku kõne arengu toetamine ning neile sobiva suhtluskeskkonna soovitamine; õppija neelamisfunktsiooni hindamine ning neelamishäiretega õppija toetamine; õpetajate toetamine õpilaste kommunikatsioonivõime arendamisel, taastamisel ning kompenseerimisel;

Koolipsühholoogi ülesanded:

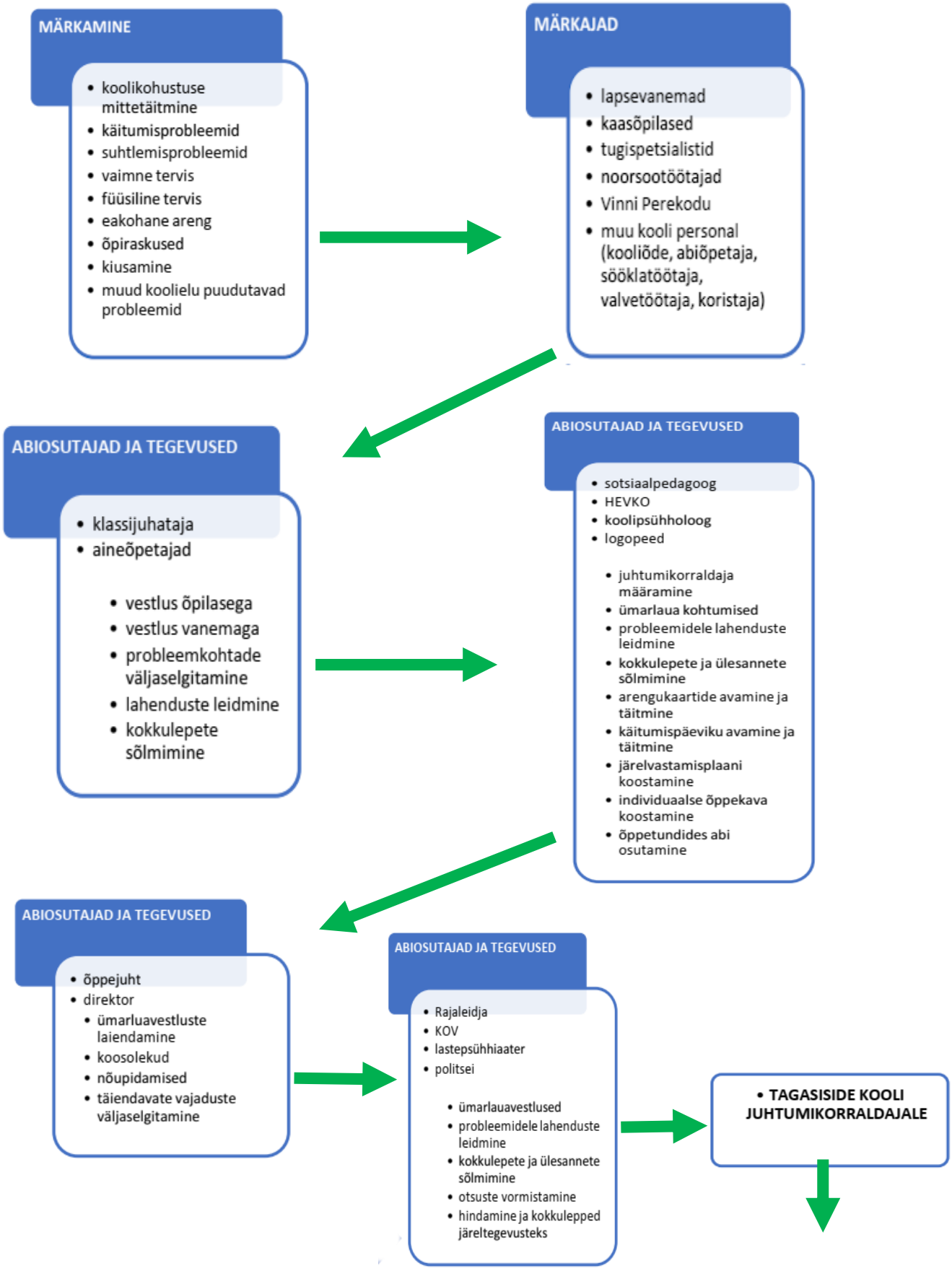
õpilase psühholoogilist arengut ja õppeprotsessis toimetulekut mõjutavate tegurite (psüühilised protsessid, isiksuse omadused, emotsionaalne seisund, vaimse tervise probleemid, suhtlemis- ja käitumisoskused) hindamine; õpilase nõustamine isikliku elu, õppetööga ning vaimse tervisega seotud probleemidega toimetulekul, tunnetusprotsesside, vaimsete võimete, käitumis- ja suhtlemisoskuste arendamisel ning õpi- ja karjäärivalikute tegemisel; õppija toetamine ning seadusliku esindaja ja kooli töötajate nõustamine kriisisituatsioonist väljatulekuks; õpilase toetamine ning seadusliku esindaja ja kooli personali nõustamine nende muredes.

Sotsiaalpedagoogi ülesanded:

õpilase sotsiaalsete oskuste hindamine ning tema eakohast tegutsemisvõimet takistavate tegurite analüüsimine, õpilase suhtlemisoskuse ja sotsiaalse pädevuse kujundamine ja toetamine; koolis esilekerkivate õpilaste sotsiaalsete ja koolikohustuse täitmist takistavate probleemide kaardistamine, nende ennetus- ja lahendustegevuste koordineerimine.

Õpilase toetamise põhimõtted VPG-s. Märkamine, infoliin ja abiosutajad VPG-s.

Vinni-Pajusti Gümnaasiumis on välja töötatud probleemsete olukordade märkamise ning lahendamise etapid koolis nii õpilastele, lapse seaduslikele esindajatele kui ka õpetajatele.

Õpilasele vajaliku toe väljaselgitamine ja rakendamine

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 46 lõigete 5 ja 6 kohaselt eristatakse õpilase arengu toetamisel kolme liiki tuge:

- üldine tugi
- tõhustatud tugi
- eritugi

Õpilasele, kellel tekib takistusi koolikohustuse täitmisel või mahajäämus õpitulemuste saavutamisel, annab kool **üldist tuge**, mis kujutab endast õpetaja pakutavat individuaalset lisajuhendamist, tugispetsialistide teenuse kättesaadavust ning vajaduse korral õpiabitundide korraldamist individuaalselt või rühmas.

Kui kooli tagatud üldine tugi ei anna õpilase arenguks soovitud tulemusi, siis võib rakendada koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel **tõhustatud tuge** või **erituge**. Sellisel juhul on õpilane käsitletav haridusliku erivajadusega õpilasena. Tõhustatud tuge või erituge saab rakendada ainult koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel ja seadusliku esindaja kirjalikul nõusolekul.

Tugispetsialistide poolt hindamise, testimise ja uuringute tulemused, samuti õpetajate tähelepanekud, tugispetsialistide ning koolivälise nõustamismeeskonna antud soovitused, rakendatud teenused ja tugi ning hinnang nende tulemuslikkuse kohta kantakse **õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardile**. Direktor määrab koolis isiku, kes vastutab selle kaardi täitmise eest. Andmed õppijale osutatud teenuse kohta kantakse Eesti Hariduse Infosüsteemi õpilaste alamregistrisse.

Kool lähtub õppe korraldamisel kaasava hariduse põhimõtetest. Tulenevalt õpilase individuaalsest vajadusest tagatakse õpilasele võimetekohane õpe ja vajalik tugi õpetajate, tugispetsialistide, abiõpetajate ja teiste spetsialistide koostöös.

Abiõpetaja töötab koostöös tugispetsialistide ja õpetajate juhendamisel õpilastega õppetunnis ning individuaalselt. Abistab õpetajat igapäevases õppetegevuses, toetab õpilaste arengut, jälgib ning annab tagasisidet õppeprotsessis tekkinud raskustest ja muudest probleemidest.

HEV-õpilaste õppekorralduse põhimõtted VPG-s

Õpilase haridusliku erivajaduse väljaselgitamiseks ja õpilasele vajaliku toe pakkumiseks loob võimalused kooli pidaja ning selle korraldab direktor. Direktor määrab haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija, kelle ülesanne on korraldada koolisisest meeskonnatööd, mida on vaja õppe ja arengu toetamiseks, ning koordineerida koolivälises võrgustikutöös osalemist.

Haridusliku erivajadusega õpilane (HEV õpilane), kelle õpiraskused, terviseseisund, puue, käitumis- ja tundeeluhäire, pikemaajaline õppest eemalviibimine, kooli õppekeele ebapiisav valdamine või andekus toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õppe kestuses, õppekoormuses, õppekeskkonnas (nagu õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid), taotletavates õpitulemustes või õpetaja poolt klassiga töötamiseks koostatud töökavas.

Haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel, nõustab at ning teeb õpetajale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või lisauuringute tegemiseks ning ühelt haridustasemelt teisele ülemineku toetamiseks. Kui õpilasel ilmneb vajadus saada tuge, teavitatakse sellest seadusliku esindajat ning kool korraldab õpilase pedagoogilis-psühholoogilise hindamise. Vajaduse korral tehakse koostööd teiste valdkondade spetsialistidega ja soovitatakse lisauuringuid.

Nõustamise ja õpiabi osutamise organiseerimine VPG-s

Nõustamist ja õpiabi osutamist organiseerib direktori poolt määratud HEV õpilaste õppe koordineerija, kelle ülesandeks on HEV õpilaste õppe ja arengu toetamiseks vajaliku koostöö korraldamine tugispetsialistide ja õpetajate vahel.

HEV õpilaste õppe koordineerija toetab ja juhendab õpetajaid haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel ning teeb õpetajatele, seaduslikule esindajale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilaste arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks, tehes selleks koostööd õpetajate ja tugispetsialistidega.

Õpilasnõustaja teenus VPG-s

Õpilasnõustaja tegutseb esmatasandi märkaja ja abistajana gümnaasiumiastmes. Õpilasnõustaja teenuse osutamise ja tegevuse eesmärgiks on õpilaste emotsionaalne, akadeemiline ja sotsiaalne heaolu areng, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse (PGS) § 37 sätestatud õpilase arengu toetamise põhimõtetest.

Õpilasnõustaja teeb koostööd kooli juhtkonna, tugispetsialistide, klassijuhatajate, aineõpetajate ning õpilase seadusliku esindajaga. Tema peamisteks tegevussuundadeks on õpilaste nõustamine individuaalselt ja grupis ajaplaneerimise, suhete, vaimse tervise, stressi, konfliktide ja muude raskuste lahendamisel. Lisaks individuaalsele abile saavad klassijuhatajad kaasata õpilasnõustajat sotsiaal-emotsionaalsete oskuste arendamiseks rühmas. Õpilasnõustaja eesmärk on luua turvaline keskkond, kus iga õpilane tunneb end kuulatuna ja toetatuna, et leida motivatsioon edasiliikumiseks.

Õpiabi- või tasemerühmade või eriklasside moodustamine VPG-s

Lisaks tavaklassidele võib koolis õpilase õppekavas sõnastatud eesmärkide täitmiseks ja talle vajaliku toe pakkumiseks moodustada:

- õpiabirühmi
- tasemerühmi
- eriklasse

Õpe õpiabi- või tasemerühmas või eriklassis peab olema õpilase vajadustest lähtudes põhjendatud ja ajaliselt piiritletud ning järgida tuleb haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija või koolivälise nõustamismeeskonna või mõlema soovitusi. Eriklassis õpivad need õpilased, kellel on kooliväline nõustamismeeskond soovitanud tõhustatud tuge või erituge. Erituge vajava õpilase õpetamisel tavaklassis peab arvestama koolivälise nõustamismeeskonna soovitusi. Õpiabi- või tasemerühma või eriklassi vastuvõtmise otsustab direktor.

Individuaalse õppekava koostamise vajadus

Kool võib teha õpilast õpetades muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis ja õppekeskkonnas ilma individuaalset õppekava koostamata. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes kooli õppekavaga või riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine, tuleb õpilasele koostada riiklikes õppekavades sätestatud tingimustel individuaalne õppekava.
Kool koostab õpilasele individuaalse õppekava juhul, kui:

- õpilasele rakendatakse õppekorraldust, mille puhul õpilane on väga vähesel määral kaasatud klassis läbiviidavasse õppesse;
- õpilase õppekava erineb klassile koostatud õppekavast;
- õpilase klassi läbimise aega või nominaalset õppeaega muudetakse;
- koolivälise nõustamismeeskond on andnud õpilase arengu toetamiseks soovituse vähendada või asendada riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemusi või vabastada õpilane kohustusliku õppeaine õppimisest.

Õpilase individuaalse arengu jälgimise kaart

Kui õpilasel ilmneb vajadus saada tuge, teavitatakse sellest seadusliku esindajat ning kool korraldab õpilase pedagoogilis-psühholoogilise hindamise. Kõikidele õpilastele, kellele kool pakub üldist tuge, tõhustatud tuge või erituge, on avatud **individuaalse arengu jälgimise kaart**.
Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 46 lõike 7 kohaselt kantakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardile:

- tuge vajava õpilase pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused,
- testimise ja uuringute tulemused,
- õpetajate tähelepanekud,
- tugispetsialistide antud soovitused,
- koolivälise nõustamismeeskonna antud soovitused,
- rakendatud teenused ja tugi,
- hinnang rakendatud teenuste ja pakutud toe tulemuslikkuse kohta.

Andekate õpilaste toetamine VPG-s

Andekust käsitletakse haridusliku erivajadusena, kui õpilane oma kõrgete võimete tõttu omab eeldusi saavutada väljapaistvaid tulemusi ühes või mitmes õppeaines. Andekat last iseloomustavad eelkõige tunduvalt üle keskmise üldvõimed, eesmärgikindlus ja loovus.
Andeka õpilase toetamise võimalused:

- Diferentseeritud töö tunnis
- Iseseisva õppimise võimaldamine
- Erinevate õppematerjalide soovitamine ning tutvustamine aineõpetajate poolt
- Individuaalne õppekava
- Integreeritud õppekava koostöös mõne kõrgkooli või teadusasutusega
- Osalemine konkurssidel, projektides, uurimistööde koostamisel ja olümpiaadidel
- Ringide tegevus
- Mitteformaalhariduslikud programmid (konkursid, võistlused, muuseumitunnid, teaduskeskuste külastamine, õpe aine- ja huviringides, laagrid, suvekoolid, kaasamine koolis ühistegevuste ettevalmistamisel ja läbiviimisel)